

Bryssel, 12. maaliskuuta 2024
(OR. en)

7427/24

CLIMA 102
ENV 251
ENER 118
TRANS 135
AGRI 182
ECOFIN 283
COMPET 277
IND 134
MI 261

ILMOITUS

Lähettiläjä:	Neuvoston pääsihteeristö
Vastaanottaja:	Pysyvien edustajien komitea / Neuvosto
Kom:n asiak. nro:	6291/24 + ADD 1-6
Asia:	Tiedonanto Euroopan vuoden 2040 ilmastotavoitteesta – Keskustelu

1. Puheenjohtajavaltio on laatinut liitteessä olevan, edellä mainittua aihetta käsittelevän muistion ja kysymyksiä ministereille 25. maaliskuuta 2024 pidettävässä ympäristöneuvostossa käytävän keskustelun tueksi.
2. Pysyvien edustajien komiteaa pyydetään panemaan merkille puheenjohtajavaltion muistio ja kysymykset ja toimittamaan ne neuvostolle keskustelua varten.

Tiedonanto Euroopan vuoden 2040 ilmastotavoitteesta**– Keskustelu –****Johdanto**

Komissio julkaisi 6. helmikuuta 2024 tiedonannon vuoden 2040 ilmastotavoitteesta¹, jossa esitetään visio vuoden 2030 jälkeiselle ajalle tilanteessa, jossa ilmastonmuutos kiihtyy ja sen aiheuttamat arjen kustannukset kasvavat. Siinä esitetään visio Euroopasta maanosana, jolla on vahva teollinen ekosysteemi, joka pystyy tuottamaan puhdasta, vähähiilistä ja kohtuuhintaista energiaa sekä kestäviä elintarvikkeita ja materiaaleja. Tämä visio vastaa EU-kansalaisten tarpeisiin ja parantaa EU:n kykyä selviytyä tulevista kriiseistä. Perusteellisen vaikutustenarvioinnin pohjalta tiedonannossa suositellaan kasvihuonekaasujen nettopäästöjen vähentämistä 90 prosentilla vuoteen 2040 mennessä vuoden 1990 tasosta, jotta EU voi edetä vakaasti kohti ilmastoneutraaliutta vuoteen 2050 mennessä. Suositellun tavoitteen katsotaan vastaavan tieteellisiä lausuntoja ja olevan Pariisin sopimuksen sitoumusten mukainen. Tiedonannon tarkoituksena on käynnistää kattava keskustelu vuoden 2030 jälkeisestä ilmastopolitiikan kehyksestä. Seuraava komissio tekee lainsäädäntöehdotukset vuodeksi 2040 asetetun tavoitteen sisällyttämisestä eurooppalaiseen ilmastolakiin ja alakohtaisten toimenpiteiden hyväksymisestä.

Tiedonannon yksityiskohtainen tarkastelu ja vaikutustenarviointi aloitettiin neuvostossa työryhmätasolla 12. helmikuuta 2024. Ilmastopolitiikan monialaisen luonteen vuoksi puheenjohtajavaltio ottaa keskusteluihin aktiivisesti mukaan neuvoston muiden alojen edustajia.

¹ Asiak. 6291/24 + ADD 1–6.

Kohti oikeudenmukaista siirtymää ja kilpailukykyistä kestävyyttä

Tiedonannon mukaan sähköistäminen on keskiössä siirryttäessä vuoteen 2040 mennessä täysin hiilettömään energiajärjestelmään rakennuksia, liikennettä ja teollisuutta varten. Siirtyminen pois fossiilisten polttoaineiden käytöstä lisää EU:n itsenäisyyttä ja avointa strategista riippumattomuutta sekä vähentää hintahäiriöiden riskiä. Vaikka uusiutuvasta energiasta tulee siirtymän selkäranka, kaikkia vähähiilisiä energiaratkaisuja tarvitaan. Teollisuuden irtautuminen hiilestä edellyttää vahvemmin kiertoon perustuvaa taloutta, hiilidioksidin talteenottoteknologioiden käytön lisäämistä ja vähähiilisten ratkaisujen kehittämistä sekä sääntely- ja rahoitusympäristöä, joka tukee EU:n kilpailukykyä. Vastatakseen tarpeeseen lisätä teollisten hiilenpoistoratkaisujen roolia aloilla, joilla päästöjen vähentäminen on vaikeaa (maankäyttöön perustuvien poistojen täydentämiseksi), komissio julkaisi 6. helmikuuta 2024 tiedonannon teollisesta hiilenhallinnasta².

Liikenteen päästöt olisi saatava hiilettömiksi lähes 80-prosenttisesti vuoteen 2040 mennessä vuoteen 2015 verrattuna investoimalla voimakkaasti infrastruktuuriin, teknologisiin ratkaisuihin, hiilen hinnoitteluun, vähähiilisten polttoaineiden käyttöönottoon ja liikennemuotosiirtymään. Maatalouden ja maankäyttösektorin kasvihuonekaasupäästöjä on vähennettävä ja samalla varmistettava kohtuuhintainen ja laadukas elintarviketuotanto EU:ssa. Tiedonannossa korostetaan koordinoinnin tarvetta koko elintarvikkeiden arvoketjussa ja maankäyttösektorin resurssitehokkaampaa ja luonnon monimuotoisuutta edistävää hallintaa, jotta parannetaan sen kykyä sietää ilmastonmuutosta.

² Asiak. 6306/24.

Sovitun vuoteen 2030 ulottuvan toimintakehyksen täysimääräinen täytäntöönpano on keskeinen mahdollistava edellytys vuoden 2040 tavoitteen saavuttamiselle. Tätä on täydennettävä laajalla mahdollistavalla kehyksellä, joka koskee kahta yhtä tärkeää Euroopan vihreän kehityksen ohjelman tavoitetta eli oikeudenmukaista siirtymää ja kilpailukykyistä kestävyyttä. Siksi on kiinnitettävä aiempaa enemmän huomiota oikeudenmukaiseen siirtymään, jossa ketään ei jätetä jälkeen, ja strategiseen vuoropuheluun, myös teollisuuden ja maatalousalan kanssa. Hiilen hinnoittelu on jatkossakin keskeinen muutosvoima, ja EU:n päästökauppajärjestelmää on täydennettävä muilla mekanismeilla, kuten energiaverotuksen tehokkaalla käytöllä ja fossiilisten polttoaineiden tukien asteittaisella poistamisella. Vaaditun mukaisen hiilettömien ja vähähiilisten teknologioiden nopean käyttöönoton odotetaan luovan suuret kotimarkkinat puhtaasti teknologian valmistajille sekä kannustavan tutkimukseen ja innovointiin. Koska aidosti tasapuoliset toimintaedellytykset edellyttävät maailmanlaajuisia lähestymistapoja hiilen hinnoitteluun, EU:n olisi jatkettava ilmastodiplomatiaa kannustaakseen muita lainkäyttöalueita ottamaan käyttöön hiilen hinnoitteluun liittyviä aloitteita.

Toimimatta jättämisen kustannukset ja ilmastotoimet investointipolitiikkana

Tiedonannossa muistutetaan, että vuosina 1980–2022 ilmastoon liittyvät ääri-ilmiöt lisääntyivät ja aiheuttivat EU:ssa 220 000 kuolemantapausta ja 650 miljardin euron taloudelliset tappiot, joista noin 179 miljardia euroa aiheutui pelkästään viiden viime vuoden aikana. Näin ollen EU:n solidaarisuus- ja hätäapuvarausta päätettiin kasvattaa 1,5 miljardilla eurolla vuosiksi 2024–2027. Komissio arvioi, että siirtymään olisi investoitava vuosittain BKT:stä 1,5 prosenttia enemmän verrattuna vuosiin 2011–2020, mutta korostaa, että toimimatta jättäminen johtaisi huomattavasti suurempiin kustannuksiin tulevana vuosikymmeninä. Mahdolliset kumulatiiviset kustannukset voisivat olla 2,4 biljoonaa euroa menetettynä BKT:nä vuosina 2031–2050. Tämä on varovainen arvio, jossa ei oteta huomioon esimerkiksi kriittisten pisteiden riskiä. Riskinehkäisy- ja varautumistoimenpiteiden tehostaminen parantavat koko EU:n talouden häiriönsietokykyä ja vähentävät siirtymän kustannuksia.

Pääomamarkkinaunionin vahvistaminen ja sisämarkkinoiden syventäminen ovat tarpeen, jotta voidaan varmistaa vaadittava yksityisten investointien taso. Euroopan investointipankin ja muiden institutionaalisten rahoitusalan toimijoiden rooli on ratkaisevan tärkeä yksityisten investointien liikkeelle saamiseksi ja erityisesti hankeriskien vähentämiseksi, infrastruktuuri-investointien mobilisoimiseksi sekä signaalien antamiseksi muille markkinaosallistujille. Kohdennetun julkisen rahoituksen avulla voidaan hyödyntää mahdollisimman tehokkaasti nykyisiä välineitä, kuten innovaatorahastoa, EU:n päästökauppajärjestelmästä saatavia huutokauppatuloja ja EU:n talousarviota.

Kysymykset ministereille:

Edellä esitetyn perusteella ministereitä pyydetään keskustelemaan seuraavista kysymyksistä:

- *Miten EU:n olisi jatkettava ilmastoneutraaliuteen siirtymistä tilanteessa, jossa ilmastonmuutos kiihtyy ja sen aiheuttamat arjen kustannukset kasvavat.? Mitkä ovat mielestänne tärkeitä mahdollistavia edellytyksiä vuoden 2030 jälkeisen toimintakehyksen kehittämiseksi?*
- *Millä talouden aloilla on suurimmat mahdollisuudet edistää siirtymää vuoden 2030 jälkeen ja mitkä ovat mielestänne suurimmat haasteet?*
